

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

01 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Mardari Dumitru și Ghervas Maria,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Vitali Cebotari, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 04 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Moscalu Vladimir Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță*: 22.05.2018 – 28.11.2018;
2. *instanța de apel*: 21.12.2018 – 04.02.2019;
3. *instanța de recurs*: 02.05.2019 – 01.10.2019.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 28 noiembrie 2018, Moscalu Vladimir a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa în formă de închisoare pe termen de 2 ani, cu privarea de dreptul a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Moscalu Vladimir a fost recunoscut vinovat și de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Moscalu Vladimir fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 6 luni închisoare cu

privarea de a conduce mijloace de transport cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip deschis.

S-a admis acțiunea civilă privind repararea prejudiciului material și moral înaintată de către partea civilă Rudic Andrei împotriva părții civilmente responsabile Moscalu Vladimir.

S-a încasat în acest sens de la Moscalu Vladimir în folosul lui Rudic Andrei suma de 9715 lei în contul reparării prejudiciului material și 2000 lei cheltuieli de asistență juridică.

S-a încasat de la Moscalu Vladimir în beneficiul lui Rudic Andrei în contul reparării prejudiciului moral cauzat prin infracțiuni suma în mărime de 50 000 lei.

S-a admis solicitarea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 4 568 lei, fiind încasate de la inculpatul Moscalu Vladimir.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că inculpatul Moscalu Vladimir la data de 28 octombrie 2017, aproximativ la ora 18:40, conducând automobilul de model „Ford Mondeo”, n/î xxxxx, fiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de doi ani prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 21 august 2017, deplasându-se pe str. Prospectul Republicii din mun. Cahul în direcția sat. Roșu, r-nul Cahul, în apropiere de intersecția cu str. Vasile Alecsandri, l-a tamponat pe pietonul Valeriu Rudic care traversa strada, cauzându-i leziuni corporale grave, incompatibile pentru viață, de la care Rudic Valeriu a decedat la fața locului.

Acțiunile inculpatului Moscalu Vladimir au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu indicii: *„încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a provocat decesul unei persoane”*.

Tot el, la data de 28 octombrie 2017, imediat după comiterea accidentului rutier, soldat cu decesul lui Vladimir Rudic, încălcând prevederile punctului 10, subpunctul 1) litera c) și punctului 12, subpunctul 1) litera c) și, litera g) ale Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 iunie 2009, care stabilesc că: persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede cunoștințe de acordare a primului ajutor persoanelor traumatizate ca urmare a accidentului în traficul rutier și conducătorul de vehicul implicat într-un accident de circulație, este obligat să acorde primul ajutor, să cheme ambulanța în cazul în care în accident au fost cauzate traumatisme persoanelor, iar dacă aceasta nu este posibil sau în cazurile de urgență - să asigure transportarea persoanei traumatizate la cea mai apropiată unitate medicală cu un vehicul de ocazie și să anunțe despre accident poliția și să rămână pe loc până la sosirea lucrătorilor de poliție, a părăsit locul accidentului rutier, deplasându-se în sat. Roșu, r-nul Cahul.

Acțiunile inculpatului Moscalu Vladimir au fost încadrate în baza art. 266 Cod penal, cu indicii: *„părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art. 264 alin. (3) Cod penal”*.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul în Procuratura raionului Cahul, Inna Vîhodeț, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, referitor la pedeapsă și categoria penitenciarului, prin care să-i fie stabilită lui Moscalu Vladimir în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, în baza art. 266 Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an. în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, a-i stabili lui Moscalu Vladimir definitiv pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În rest, a menține fără modificări celelalte dispoziții ale sentinței.

În motivarea apelului procurorul a invocat următoarele:

- prima instanță just a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, iar acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și art. 266 Cod penal, însă i-a stabilit lui Moscalu Vl. o pedeapsa neechitabilă, nefiind apreciate circumstanțele ce țin de comportamentul inculpatului în timpul și după consumarea infracțiunilor. Instanța nu a luat în calcul caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite;

- infracțiunea de încălcare a regulilor de securitate a circulației de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, săvârșită de inculpat, atentează la relațiile sociale ce vizează respectarea de către conducătorii mijloacelor de transport a regulilor circulației rutiere, obligație impusă fiecărui conducător de transport, care este un mijloc de pericol social sporit pentru sănătatea și viața nu numai a șoferului, dar și a altor participanți la trafic. Instanța nu a ținut cont că inculpatul a lipsit un membru al comunității umane de valoarea socială supremă protejată de lege - viața persoanei, prin încălcarea unor reglementări rutiere elementare. Mai mult, inculpatul fiind sancționat contravențional pentru conducerea în stare de ebrietate cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport și-a permis din nou să conducă, astfel prin neglijența ce a manifestat, a pus în pericol securitatea participanților la trafic. Disponerea în circumstanțele indicate a pedepsei penale de cuantumul indicat,

constituie o inechitate ce poate constitui pericol la capitolul prevenției săvârșirii noilor infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și a altor membri ai comunității, denaturând în rândurile acestora concepția necesității asigurării comportamentului în spiritul respectării stricte a legilor;

- instanța de fond, încălcând prevederile art. 17, art. 72, alin. (3) Cod penal, incorect a stabilit tipul penitenciarului -deschis. Infracțiunea prevăzută de art. 266 Cod penal este din categoria celor săvârșite cu intenție, latura subiectivă a infracțiunii se caracterizează prin vinovăție intenționată. Prin urmare, a fost eronat stabilit lui Moscalu Vladimir executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip deschis, dar trebuia să fie stabilit penitenciar de tip semiînchis.

3.2. Avocatul Gorlenco O. în numele inculpatului, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței în partea pedepsei stabilite și încasării cheltuielilor judiciare, cu rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri prin care în conformitate cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Moscalu Vl. să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b); art. 266 Cod penal, în conformitate cu care să-i fie stabilită pedepele: în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal - 2 ani închisoare cu privarea de dreptul a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu aplicarea art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea fiind suspendată condiționat cu stabilirea unui termen de probă de 1 an, în baza art. 266 Cod penal - 3 luni închisoare, cu aplicarea art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea fiind suspendată condiționat, cu stabilirea unui termen de probă de 1 an.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, a stabili pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 1 lună, cu privarea de dreptul a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani. Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a suspenda condiționat, cu stabilirea unui termen de probă de 1 an.

A respinge integral solicitarea procurorului cu privire la încasarea de la Moscalu Vl. în beneficiul statului cheltuielile judiciare legate cu efectuarea expertizelor pe dosar.

În susținerea apelului declarat avocatul a menționat că:

- instanța nu a ținut cont de toate circumstanțele și împrejurările cazului, fapt ce a urmat o astfel de sancțiune eronată;

- instanța de fond nu a apreciat sub toate aspectele principiul privind criteriul individualizării pedepsei, care necesită a fi aplicată persoanei culpabile, fiind ignorate normele legale în sensul vizat;

- instanța de fond nu au fost luate în considerare circumstanțele atenuante prevăzute de art. 76 Cod penal, cum ar fi: recunoașterea vinovăției și căința sinceră, de asemenea nu a fost luată în considerație personalitatea inculpatului Moscalu Vl., dat fiind faptul că dânsul dispune de loc permanent de trai, să caracterizează pozitiv, nu are antecedente penale, una din infracțiuni incriminate face parte din categoria celor din imprudență, nu se află la evidența medicilor narcolog, psihiatru, este supus militar;

- în cadrul cercetării judecătorești inculpatul Moscalu Vl. a recunoscut integral vina de cele incriminate, prin înscris autentic a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, fără a solicita prezentarea probelor noi. Declarațiile inculpatului au coincis totalmente cu probele de la urmărirea penală;

- instanța la pronunțarea unei astfel de sentințe cu o pedeapsă destul de aspră, nu a contat de prevederile art. 5 CEDO. La caz, instanța dispunea de toate temeiurile pentru aplicarea unei pedepse mai blânde, atât principale, cât și complementare;

- la individualizarea pedepsei aplicate inculpatului Moscalu Vl., instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75, 76 Cod penal, de gravitatea infracțiunii comise prevăzute de art. 266 Cod penal, care conform art. 16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor ușoare, de scopul pedepsei penale, de personalitatea inculpatului și de circumstanțele atenuante. Instanța de fond la stabilirea pedepsei nu a constatat circumstanțe care ar atenua răspunderea inculpatului;

- reieșind din criteriile ce vizează individualizarea pedepsei penale, instanța de fond nu a luat în calcul caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, și anume că infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, a fost comisă din imprudență, potrivit prevederilor art. 16 alin. (4) Cod penal se clasifică ca infracțiune gravă, de motivul și scopul comiterii infracțiunii, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile cauzate părții vătămate;

- referitor la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, partea apărării a menționat că, suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia și că inculpatul se poate corija fără a executa pedeapsa penală cu închisoarea;

- în ceea ce privește dezacordul cu încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare legate cu efectuarea expertizelor pe dosar, a invocat că, reieșind din prevederile art. 227 alin. (1), (2), pct. 5) Cod de procedură penală, instanța de judecată nu avea temei legal pentru a ajunge la concluzia de a încasa de la Moscalu Vl. în beneficiul statului, suma de 4568 lei întru compensarea cheltuielilor legate de

efectuarea expertizelor pe dosar. Instanța de judecată trebuia să respingă pretenția acuzatorului de stat cu privire la încasarea sumei cu titlu de cheltuieli judiciare, deoarece cerințele date sunt în contradicție esențială cu prevederile art. 227 alin. (2) Cod de procedură penală.

În acest sens, a menționat că, materialele dosarului relevă că toate expertizele judiciare efectuate (nr. 268 din 20 noiembrie 2017 și nr. 1097 din 29 decembrie 2017) au fost efectuate în temeiul ordonanțelor organului de urmărire penală. Respectiv, expertizele judiciare în cauză au fost dispuse în cadrul urmăririi penale, pentru acumularea probatoriului necesar și aceste cheltuieli sânt trecute în contul statului și nu urmează a fi puse pe seama inculpatului.

Trimiterile procurorului și a instanței de fond la prevederile art. 229 Cod de procedură penală, nu pot fi reținute ca plauzibile, deoarece în cadrul examinării cauzei s-a stabilit că, încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului poate substanțial influența starea materială a familiei sale.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 04 februarie 2019, a fost admise apelurile declarate de către procuror și avocatul Gorlenco O. în numele inculpatului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Moscalu Vladimir a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Moscalu Vladimir a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal, stabilindu-i pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe un termen de 1 an.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor, inculpatului Moscalu Vladimir i-a fost stabilit definitiv pedeapsa de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 90 Cod penal a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite lui Moscalu Vladimir pe un termen de probă de 4 ani, cu obligarea în temeiul art. 90 alin. (6) lit. e) Cod penal, să repare succesoriului părți vătămăte daunele cauzate prin infracțiune în termen de 6 luni din momentul pronunțării deciziei.

A fost respinsă cerința procurorului privind încasarea de la inculpatul Moscalu Vladimir în beneficiul statului suma de 4568 lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a notat că, procurorul și partea apărării au contestat legalitatea sentinței în partea stabilirii pedepsei penale în privința inculpatului pentru comiterea infracțiunilor incriminate.

Respectiv, instanța de apel cu referință la criticile apelanților, a relevat că, vis-a-vis de criticele făcute de către partea apărării și procuror asupra sentinței sus menționate, verificând legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului Moscalu VI. a constatat că, instanța de fond ajungând la convingerea că pedeapsa penală sub formă de închisoare stabilită la limita minimă pentru fiecare pedeapsă penală aplicată este pedeapsa optimală, care v-a asigura corectarea și resocializarea condamnatului a pus accentul pe gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, persoana celui vinovat, circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului. Astfel considerând că, pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 2 ani, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu privarea de dreptul a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani și sub formă de închisoare pe un termen de 1 ani, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal, cu aplicarea art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial a pedepselor aplicate, lui Moscalu VI. fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 6 luni închisoare, este pedeapsa oportună care necesită a fi aplicată numitului Moscalu VI.

Reanalizând situația inculpatului, instanța de apel nu a acceptat concluziile instanței de fond, concomitent indicând că, în corespundere cu prevederile art. 7 alin. (1) Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

Astfel, inculpatul Moscalu VI. a comis două infracțiuni care potrivit art. 16 alin. (4) Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor grave, și respectiv ușoare.

Inculpatul Moscalu VI., anterior cazului penal judecat, a mai fost condamnat contravențional fiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 21 august 2017. Neglijarea de către Moscalu VI. a pedepsei contravenționale instituite prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 21 august 2017, prin privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, îl caracterizează negativ.

Din cele sus relatate este evident că, pedeapsa penală este echitabilă atunci când este capabilă de a contribui la realizarea scopului pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane, precum și să restabilească echitatea socială.

Acordând eficiență principiilor de individualizare a pedepsei, și analizând ansamblul circumstanțelor ce caracterizează persoana inculpatului, de rolul activ al acestuia la comiterea ambelor infracțiuni, că anume el a cauzat decesul victimei, instanța de apel a considerat că, corectarea și reeducarea vinovatului Moscalu Vl. este posibilă cu stabilirea în privința lui a pedepsei sub formă de închisoare cu creșterea gradului severității pedepsei penale vis-a-vis de pedeapsa care i-a fost numită de instanța de fond.

În acest sens, argumentele acuzatorului de stat expuse în ședința instanței de apel și în apelul depus, că pedeapsa penală aplicată inculpatului de către instanța de fond este prea blândă, au fost admise ca întemeiate.

Respectiv argumentele părții apărării expuse în ședința instanței de apel și în apelul depus, că pedeapsa penală aplicată inculpatului de către instanța de fond este prea severă, au fost respinse ca neîntemeiate din motivele expuse supra.

Lui Moscalu Vl. în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani. În baza art. 266 Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 1 an. În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor, inculpatului Moscalu Vladimir definitiv i-a fost numită pedeapsa de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În opinia instanței de apel, pedeapsa stabilită inculpatului este una legală, echitabilă și direct proporțională cu gravitatea faptei comise și cu atitudinea acestuia față de acțiunile prejudiciabile și care va fi în măsură să atingă scopul pedepsei penale de restabilirea echității sociale, corectare și reeducarea vinovaților, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestora, cât și a altor persoane.

Totodată, instanța de apel a constatat că, corectarea inculpatului poate avea loc și fără privarea de libertate, fiind posibil de aplicat prevederile art. 90 Cod penal.

Raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului la faza de urmărire penală și de judecare a cauzei, atitudinea față de infracțiunea comisă.

La caz, s-a constatat că, inculpatul Moscalu Vl. regretă de faptele sale, în acest sens a fost reținută ca circumstanță atenuantă căința activă a inculpatului, nu este cunoscut cu antecedente penale, judecarea cauzei a avut loc pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală. Astfel, evaluând circumstanțele expuse, instanța de apel a ajuns la concluzia că nu este rațional ca inculpatul să execute

pedeapsa stabilită și a considerat necesară suspendarea condiționată a executării pedepsei cu stabilirea unui termen de probă pe un termen de 4 ani.

Instanța de apel a menționat că, sentința este contestată de către avocatul Gorlenco O. în numele inculpatului și în partea admiterii cerinței procurorului privind încasarea de la Moscalu Vl. a cheltuielilor judiciare în sumă de 4 568 lei.

Instanța de apel a constatat că, pronunțând sentința instanța de fond a dispus punerea pe seama inculpatului plata cheltuielilor de judecată suportate la efectuarea expertizelor judiciare nr. 268 din 20 noiembrie 2017 în sumă de 2048 lei și nr. 1097 din 29 decembrie 2017, în sumă de 2520 lei, în total suma de 4 568 lei (f.d.77-79, 82-86).

În acest sens, instanța de apel a considerat necesar de a admite cererea de apel și a se expune cu privire la cerințele și argumentele invocate.

La caz s-a reținut că, efectuarea expertizelor judiciare nr. 268 din 20 noiembrie 2017 și nr. 1097 din 29 decembrie 2017 au fost dispuse de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probelor care confirmă vinovăția inculpatului, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

Mai mult, potrivit art. 75 alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016 (M.O. nr. 157-162/316 din 10.06.2016), se stipulează că, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sânt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală.

În acest context, s-a atestat că în prezenta cauză penală ordonatorul expertizelor judiciare nr. 268 din 20 noiembrie 2017 și nr. 1097 din 29 decembrie 2017 a fost organul de urmărire penală (f.d. 65, 69), fără a exista o asemenea cerere din partea părții apărării.

Instanța de apel a constatat faptul că, cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului și în această parte cerințele procurorului necesită a fi respinse.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care indicând temeiurile pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată, invocând în argumentare că:

- pedeapsa penală stabilită lui Moscalu VI. este prea blândă și nu corespunde principiului individualizării pedepsei penale.

Instanța nu a stabilit circumstanțe atenuante ale cauzei în cadrul examinării dosarului penal și nu a ținut pe deplin cont și nu s-a expus argumentat asupra regulilor de individualizare a pedepsei, asupra gravității infracțiunii prin care a decedat o persoană;

- instanța aplicând art. 90 Cod penal, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii, de urmările acesteia. Prin urmare pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă, iar instanța nu a prezentat careva argumente convingătoare, care ar motiva soluția dispusă, astfel fiind ignorate prevederile legii penale, suferințele părții vătămate, cât și a familiei acesteia, atât materiale, cât și morale, precum și cerințele prevăzute la art. 90 Cod penal.

Până în prezent prajudiciul integral material și moral cauzat părții vătămate, nu este achitat de către inculpat.

Prin infracțiunea comisă a atentat la una din valorile primordiale apărute de legea penală -integritatea fizică a persoanei, viața unei persoane pe care i-a curmat-o;

- instanțele de judecată aplicând prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, reducerea limitelor de pedeapsă pe baza circumstanțelor de recunoaștere a vinovăției, și pe baza de circumstanțe atenuante nu a aplicat sancțiunea în limite maxime, tot pe baza aceleași circumstanțe a aplicat suspendarea condiționată a executării pedepsei;

- este neîntemeiată soluția instanței de fond și instanței de apel de a respinge cerința privitor la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului Moscalu VI. în beneficiul statului în sumă de 4568 lei.

Soluția cu privire la cheltuielile judiciare, instanța de apel a motivat prin aceea că, cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea expertizei judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

Însă, în decizie și sentință lipsește dispoziția privind trecerea cheltuielilor judiciare pe contul statului.

Conform Legii nr. 316 din 22.12.2017, alin.(2) din art. 143 CPP, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatoriu se face din contul bugetului de stat, a fost abrogată. Iar la moment se solicită restituirea acestor cheltuieli statului, cheltuieli care au fost suportate din cauza comiterii de către Moscalu VI. a infracțiunii.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, să caseze total sau parțial hotărârea atacată, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Din norma supra menționată rezultă că, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel și de fond, inclusiv și să le caseze parțial, în cazul constatării comiterii erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Reieșind din dispoziția alin. (2) art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

În recursul declarat, procurorul invocă de drept temeiurile de casare stipulate la pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Tot din conținutul recursului declarat, rezultă că procurorul își exprimă dezacordul aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei, stabilite inculpatului pentru infracțiunea săvârșită, adoptând soluție eronată în acest sens, fără a pătrunde suficient în esența problemei de fapt și de drept, fără a fi elucidate obiectiv toate circumstanțele cauzei la individualizarea pedepsei inculpatului.

Analizând decizia atacată sub aspectul menționat, în raport cu circumstanțele cauzei, în prezenta speță, Colegiul penal consideră că, soluția instanței de apel în latura stabilirii modului de executare a pedepsei este neîntemeiată, la adoptarea căreia nu s-a ținut cont în deplină măsură de dispoziția alin. (1) art. 75 Cod penal, ce prevede că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal.

În continuarea concluziilor sale, instanța de recurs remarcă că, prin criteriile generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege, de care sunt obligate să se conducă instanțele de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Instanțelor de judecată, legea penală le acordă o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării pedepsei penale, luând în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținând cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Deci, Colegiul penal lărgit menționează, că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată, iar după caz, instanța este în drept de a aplica și prevederile Părții Generale a Codului penal, inclusiv și ale art. 90 Cod penal, în cazul în care nu sunt careva impedimente.

Potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane.

Prin urmare, termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește luând în considerație și de personalitatea infractorului, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

În prezenta cauză supusă judecării, se atestă că inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, precum celei prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și a unei infracțiuni ușoare, precum celei prevăzute de art. 266 Cod penal.

Din conținutul părții descriptive a deciziei, la capitolul stabilirii tipului pedepsei inculpatului, instanța de apel a menționat că a ținut cont de scopul și motivele faptei, că acțiunile inculpatului au dus la decesul persoanei, de personalitatea inculpatului, chiar dacă acesta a recunoscut vinovăția, a manifestat căința sinceră, luând în considerație comportamentul inculpatului în timpul și după comiterea infracțiunii, și anume că a părăsit locul săvârșirii infracțiuni.

După efectuarea acestei proceduri de individualizare și stabilirea termenului pedepsei cu închisoare, instanțele de judecată urmează să continue operațiunea de individualizare a acesteia, dar în aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa numită inculpatului, urmează a fi pusă în executare ori sub condiția personalității acestuia de a se corecta și resocializa se poate de concluzionat, că scopul pedepsei poate fi atins prin suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului pe o perioadă de probațiune.

În speța dată, instanța de apel, luând în considerație că inculpatul a recunoscut vinovăția de cele comise, depunând cerere de examinare a cauzei în procedură simplificată, acesta se căiește de cele comise, a conchis că e necesar de a-i stabili

pedeapsă cu aplicarea art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Studiind minuțios lucrările dosarului, în raport cu concluziile instanței de apel, Colegiul penal lărgit consideră, că instanța ierarhic inferioară, la adoptarea soluției în partea stabilirii pedepsei inculpatului, nu a ținut cont de toate criteriile de individualizare a pedepsei și incorect a conchis de a aplica prevederile art. 90 Cod penal în privința vinovatului.

Așadar, instanța de recurs notează că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită condamnaților prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ei este un incident în viața acestora.

În același rând, Colegiul remarcă că, în textul art. 90 alin. (1) Cod penal, lexemul „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

Îndeplinirea condițiilor de lege, poate fi aplicată sau exclusă la orice etapă a procesului penal, pentru înlăturarea erorii admise la etapa anterioară.

În cadrul instituției suspendării condiționate a executării pedepsei instanța după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a executării pedepsei.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei numită de către instanțele de judecată prin hotărâre de condamnare de a suspenda pe o perioadă anumită executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului; aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

În viziunea Colegiului lărgit, instanța de apel insuficient a abordat condițiile ce vizează natura infracțiunii, persoana infractorului și faptul că scopul pedepsei poate fi atins fără executarea acesteia.

În susținerea raționamentelor sale, instanța de recurs notează, că potrivit lucrărilor dosarului, inculpatul, deși a săvârșit o infracțiune din imprudență, adică prevăzută la art. 264 alin. (4) Cod penal, această faptă prejudiciabilă a fost comisă în variantele agravate și anume a provocat decesul unei persoane, care potrivit art. 16 alin. (4) Cod penal, este o infracțiune gravă, atentând la relațiile sociale cu privire la siguranța traficului rutier, care pe cale de consecință subsidiar a afectat și relațiile

sociale cu privire la sănătatea persoanei, în urma cărora a survenit decesul pietonului care traversa strada. Prin urmare, Colegiul penal lărgit reține, că instanța de apel nu a învederat în măsură deplină modalitatea comiterii faptei prejudiciabile și consecințele produse, de către inculpat, ce s-au soldat cu decesul unei persoane.

În opinia Colegiului penal lărgit, deși la caz a fost reținut faptul că inculpatul a recunoscut vinovăția de cele comise, depunând cerere de examinare a cauzei în procedură simplificată, acesta se căiește de cele comise, a ținut cont de materialul caracterizat existent la dosar în privința inculpatului, conduita infractorului, circumstanțe ce au stat și la baza stabilirii pedepsei mai aproape de limita minimă sub formă de închisoare, prevăzută de legea penală, totuși aceste circumstanțe nu sunt incomensurabile, în raport cu urmările prejudiciabile survenite, adică decesul persoanei, respectiv aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, nu este proporțională cu fapta prejudiciabilă săvârșită.

Mai mult ca atât, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel nu a dat apreciere faptului că inculpatul a condus mijlocul de transport fiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de doi ani prin sentința Judecătorei Cahul din 21 august 2017.

Sub acest aspect, Colegiul penal menționează, că norma penală imputată inculpatului, este instituită de legislator pentru a fi apărate relațiile sociale cu privire la siguranța traficului rutier și sănătatea persoanelor, în contextul în care la moment un număr mare de încălcări a regulilor de securitate a circulației rutiere sau de exploatare a mijloacelor de transport, de către conducătorii autovehiculelor în Republica Moldova duc în cote majore la vătămări corporale și decesuri. Deci, în situația în care în urma săvârșirii infracțiunii de încălcare a regulilor de securitate a circulației rutiere de către inculpat, cu provocarea decesului unei persoane și părăsirea locului accidentului, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în prezenta speță, nu va avea un impact scontat asupra atingerii scopului pedepsei penale, prevăzute la art. 61 alin. (2) Cod penal și anume restabilirea echității sociale și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Astfel, instanța de recurs, în speța dată, găsește întemeiate argumentele recursului declarat de procuror și constată că concluzia instanței de apel, precum că scopul legii penale poate fi atins și fără executarea pedepsei reale cu închisoare, aplicând prevederile art. 90 Cod penal, ca fiind eronată și neîntemeiată și din aceste considerente o va exclude. Totodată, nu se va considera faptul că, prin această soluție se înrăutățește situația condamnatului, deoarece ca agravare a situației condamnatului se subînțelege situațiile de schimbare a soluției din achitare

încondamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau un alt aliniat nou, literă, de înlocuire a sancțiunii cum ar fi a măsurii educative în pedeapsa prevăzută de sancțiune, din amendă în închisoare, prin mărirea cuantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicarea unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat, de reținere în recurs a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuă; situații de învinuire care esențial, după circumstanțe reale, diferă de cea de la început sau orice altă modificare a învinuirii, ce afectează dreptul inculpatului la apărare.

În altă ordine de idei, Colegiul penal lărgit consideră nefondată cerința procurorului de a încasa din contul inculpatului cheltuielile de judecată, ce țin de efectuarea expertizelor judiciare, în sumă de 4568 lei.

În susținerea celor menționate supra, instanța de recurs relevă dispoziția alin. (2) art. 229 potrivit căreia, *instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare...* Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare, ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

Astfel, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile instanței de apel referitoare la menținerea sentinței prin care a fost respinsă solicitarea înaintată de către acuzatorul de stat privind încasarea de la inculpat a sumei de bani menționate mai sus, cu titlu de cheltuieli suportate.

În temeiul celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, recursul declarat de procuror urmează a fi admis în partea excluderii aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, cu casarea parțială a hotărârii instanței de apel, în această parte.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Vitali Cebotari, casează parțial decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 04 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe *Moscalu Vladimir Xxxxx*, în partea individualizării pedepsei, rejudecă cauza în această parte și pronunță o nouă hotărâre, conform căreia exclude aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Moscalu Vladimir Xxxxx, se consideră condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 3 (trei) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, pe un termen de 3 (trei) ani.

Moscalu Vladimir Xxxxx, se consideră condamnat în baza art. 266 Cod penal, la 1 (unu) an închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor, inculpatului *Moscalu Vladimir* i-a fost stabilit definitiv pedeapsa de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Se dispune reținerea inculpatului *Moscalu Vladimir Xxxxx* de către organele competente.

Termenul executării pedepsei cu închisoare stabilite lui *Moscalu Vladimir Xxxxx*, de calculat din momentul reținerii, cu includerea în acest termen a perioadei aflării acestuia în arestare preventivă de la data de 30 octombrie 2017 până la 01 noiembrie 2017.

Celelalte dispoziții ale deciziei contestate, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la *01 noiembrie 2019*.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana

Mardari Dumitru

Ghervas Maria